

РОЗДІЛ І. Економіка

УДК 331.5

Буняк Надія,
кандидат економічних наук, доцент,
Волинський національний університет імені Лесі Українки,
кафедра менеджменту та адміністрування,
м. Луцьк; ORCID ID: 0000-0001-6088-9081
e-mail: Buniak.Nadiya@vnu.edu.ua

<https://doi.org/10.29038/2786-4618-2022-04-6-13>

РИНОК ПРАЦІ В УКРАЇНІ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ШЛЯХИ СТАБІЛІЗАЦІЇ

У статті проаналізовано сучасний стан ринку праці в Україні та обґрунтовано шляхи його стабілізації. Визначено загальні тренди розвитку вітчизняного ринку праці в довоєнний період. Проаналізовано основні показники, що характеризують його стан, визначено тенденції їхньої зміни протягом січня-листопада 2022 року. Розглянуто державні ініціативи щодо усунення дисбалансу між попитом на робочу силу та її пропозицією. Обґрунтовано можливі шляхи стабілізації вітчизняного ринку праці під час дії воєнного стану. Запропоновано зосередити зусилля на трьох напрямках: створення сприятливих умов для провадження підприємницької діяльності; забезпечення зайнятості населення та гарантування належного рівня заробітної плати; стабілізація соціально-гуманітарної ситуації й недопущення загострення соціальної напруги в суспільстві.

Ключові слова: ринок праці, зайнятість, безробіття, тимчасово переміщені особи, міграція, державні ініціативи.

Buniak Nadiia,
PhD in Economics, Associate Professor,
Lesya Ukrainka Volyn National University,
Department of Management and Administration,
Lutsk

LABOR MARKET IN UKRAINE: CURRENT STATE AND WAYS OF STABILIZATION

Introduction. The labor market is an important component of the country's economic system, a kind of indicator of its state, as well as a reflection of the level of social development. Military actions on the territory of Ukraine, changes in the socio-economic situation necessary the development of a system of effective measures to stabilize the labor market in modern realities.

The purpose of the article. The article aims is to research the current state of the labor market in Ukraine and to substantiate the ways of its stabilization.

Results. General trends in the development of the domestic labor market in the pre-war period are determined. The main indicators characterizing the current state of the labor market are analyzed. The trends of their change during January-November 2022 are determined. Government initiatives that contributed to increasing the flexibility of the labor market, stimulating employment, and optimizing labor relations are considered. Two trends characteristic of the modern labor market are identified. In particular, the appearance of new vacancies in the western regions of Ukraine, which is the result of the relocation of business from the southern and eastern parts of the country and the increase in the number of unemployed in the front-line territories, as well as those where active hostilities are taking place. Possible ways of stabilizing the domestic labor market during martial law are substantiated. It is proposed to focus efforts on three areas: creation of favorable conditions for conducting business activities; ensuring the employment of the population and guaranteeing the appropriate level of wages; stabilization of the social and humanitarian situation and prevention of exacerbation of social tension in society.

Conclusions. Today, the labor market of Ukraine are characterized by significant deformation, lack of parity between demand and supply, and a drop in the level of income of the population. Its stabilization is an extremely important task, given the emergence of various population groups affected by the armed conflict. In current realities, state regulation of the labor market is an important prerequisite for expanding employment opportunities and raising the standard of living standards of the population.

Key words: labor market, employment, unemployment, temporarily displaced persons, migration, state initiatives.

Постановка проблеми та її значення. Ринок праці є важливою складовою частиною економічної системи країни, своєрідним індикатором її стану, а також відображенням рівня суспільного розвитку. Воєнні дії на території України зумовили зміни в усіх без винятку сферах життєдіяльності населення. Втрата та пошкодження частини виробничих потужностей, руйнування об'єктів критичної інфраструктури, порушення логістичних та виробничих зв'язків, зростання кількості внутрішньо переміщених осіб призвели до посилення дисбалансу між попитом і пропозицією робочої сили, а також значно загострили проблеми, пов'язані із забезпеченням ефективної зайнятості населення.

За цих обставин особливої актуальності набуває вивчення сучасного стану ринку праці в Україні та обґрунтування можливих шляхів його стабілізації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Варто зауважити, що проблематика ринку праці завжди знаходилась в центрі уваги представників різних економічних шкіл. Дослідженню теоретико-методичних й прикладних аспектів, пов'язаних із його функціонуванням та розвитком в Україні, присвятили свої наукові праці такі вітчизняні науковці, як Андрейцева І. [1], Наумова М. [2], Романов А. [3], Тульчинський Р., Тульчинська С., Кириченко С. [4], Чорна Н., Чорний Р. [5] та інші.

Попри значну кількість напрацювань у цій царині, багатогранність питання та поява нових викликів, спричинених насамперед веденням бойових дій на території України та зміною соціально-економічної ситуації зумовлюють необхідність проведення подальших досліджень проблем функціонування ринку праці з метою обґрунтування пропозицій щодо його стабілізації на період дії воєнного стану.

Мета і завдання статті. Метою статті є дослідження сучасного стану ринку праці в Україні та обґрунтування шляхів його стабілізації.

Поставлена мета зумовила розв'язання наступних завдань: розглянути основні тренди розвитку вітчизняного ринку праці в довоєнний період; проаналізувати основні показники, що характеризують сучасний стан ринку праці, й визначити тенденції їх зміни протягом січня-листопада 2022 року; обґрунтувати можливі шляхи стабілізації вітчизняного ринку праці на період дії воєнного стану.

Викладення основного матеріалу та обґрунтування отриманих результатів дослідження. Ринок праці – це один із найскладніших елементів ринкової економіки, де переплітаються інтереси різних соціальних груп. З одного боку, будучи елементом економічної системи, він безпосередньо впливає на рівень та якість життя населення, ефективність соціально-економічних перетворень, посилює чи згладжує соціальні протиріччя, що виникають у суспільстві. З другого боку, він знаходиться у тісному взаємозв'язку з ринками товарів, послуг, житла, капіталу й відчуває на собі їхній вплив.

Згідно Закону України «Про зайнятість населення» ринок праці – це «система правових, соціально-трудова, економічних та організаційних відносин, що виникають між особами, які шукають роботу, працівниками, професійними спілками, роботодавцями та їх організаціями, органами державної влади у сфері задоволення потреби працівників у зайнятості, а роботодавців – у найманні працівників відповідно до законодавства» [6].

Сутність ринку праці розкривається через виконувані ним функції, визначальними з яких є: суспільний поділ праці, інформаційна, посередницька, ціноутворююча, регулююча, стимулююча [5, с. 66].

Основні тренди розвитку українського ринку праці в останні роки формувались під впливом глобалізації, інтелектуалізації, інформатизації суспільства, віртуалізації соціально-трудова

відносин, трансформації суспільно-мережевої взаємодії, роботизації та розвитку штучного інтелекту, структурної перебудови економіки, поширення пандемії коронавірусної хвороби 2019. Визначальними з них були:

- посилення дисбалансу між попитом та пропозицією на ринку праці, наслідком чого стало зростання рівня безробіття у довоєнний період;
- поглиблення структурних диспропорцій на ринку праці, що обумовлене збереженням застарілої технологічної бази вітчизняних підприємств, невідповідністю освітньо-професійної підготовки фахівців структурним зрушенням в економіці;
- поширення неформальної зайнятості (зокрема, зростання чисельності самозайнятих осіб на підсобних селянських господарствах, у роздрібній торгівлі та сімейному бізнесі, будівництві; власників та працівників незареєстрованих виробничих одиниць; офіційно не оформлених працівників на зареєстрованих в офіційному порядку підприємствах; працівників офіційного сектору, які здійснюють необліковану діяльність на своєму робочому місці), її тісне переплетіння з формальною обумовлює нерегульованість процесів у соціально-економічній сфері країни;
- низький рівень реальної заробітної плати, що негативно відображається на продуктивності праці, не сприяє особистому зростанню працівників, їхній соціальній інтеграції;
- зростаюча поляризація у рівнях доходів населення, посилення диференціації в розмірі заробітної плати між менеджерами вищого рівня управління та безпосередніми виконавцями;
- порушення принципів гідної праці;
- відсутність належного соціального захисту працівників й гарантій дотримання їх прав та обов'язків у сфері праці;
- нехтування індивідуальними потребами працівників, їхніми освітніми й професійними навичками та вміннями;
- посилення споживацьких настроїв у безробітних (відсутність бажання в частини з них шукати роботу у зв'язку з втратою можливості отримувати соціальну допомогу);
- зневіра працівників у можливостях профспілок та інших державних інститутів щодо захисту їхніх інтересів.

Усе вище зазначене дозволяє стверджувати, що тенденції розвитку українського ринку праці протягом останніх років сприяли накопиченню різного роду негараздів під впливом як внутрішніх, так і зовнішніх процесів.

Пандемія коронавірусної хвороби 2019 беззастережно викрила вразливі місця ринку праці, а воєнні дії на території України значно загострили існуючі проблеми, зокрема призвели до руйнування його інститутів та втрати ними можливості повноцінно виконувати свої функції, а також зростання рівня безробіття, посилення соціальної напруги в суспільстві на фоні зниження добробуту населення.

Структурні зрушення українського ринку праці у 2022 році були обумовлені знищенням частини виробничих потужностей та припиненням діяльності більшості підприємств на території, де ведуться бойові дії, посиленням енергетичної кризи, втратою частини ринків збуту продукції, ускладненням логістики, а також звільненням значної частини персоналу, внутрішньою та зовнішньою міграцією населення тощо. Війна завдала руйнівних збитків економіці України та позбавила мільйони людей роботи.

За результатами опитування станом на листопад 2022 року близько 32% підприємств, з тих що функціонували на момент початку військової агресії, повністю або майже повністю припинили свою діяльність [7], а ті що продовжують працювати намагаються оптимізувати свої витрати насамперед шляхом скорочення кількості робочих місць.

Заразом через високу загрозу життю значна частина працівників на прифронтових територіях була вимушена звільнитись або взяти неоплачувану відпустку з тим, щоб переїхати жити у відносно безпечні регіони країни чи закордон.

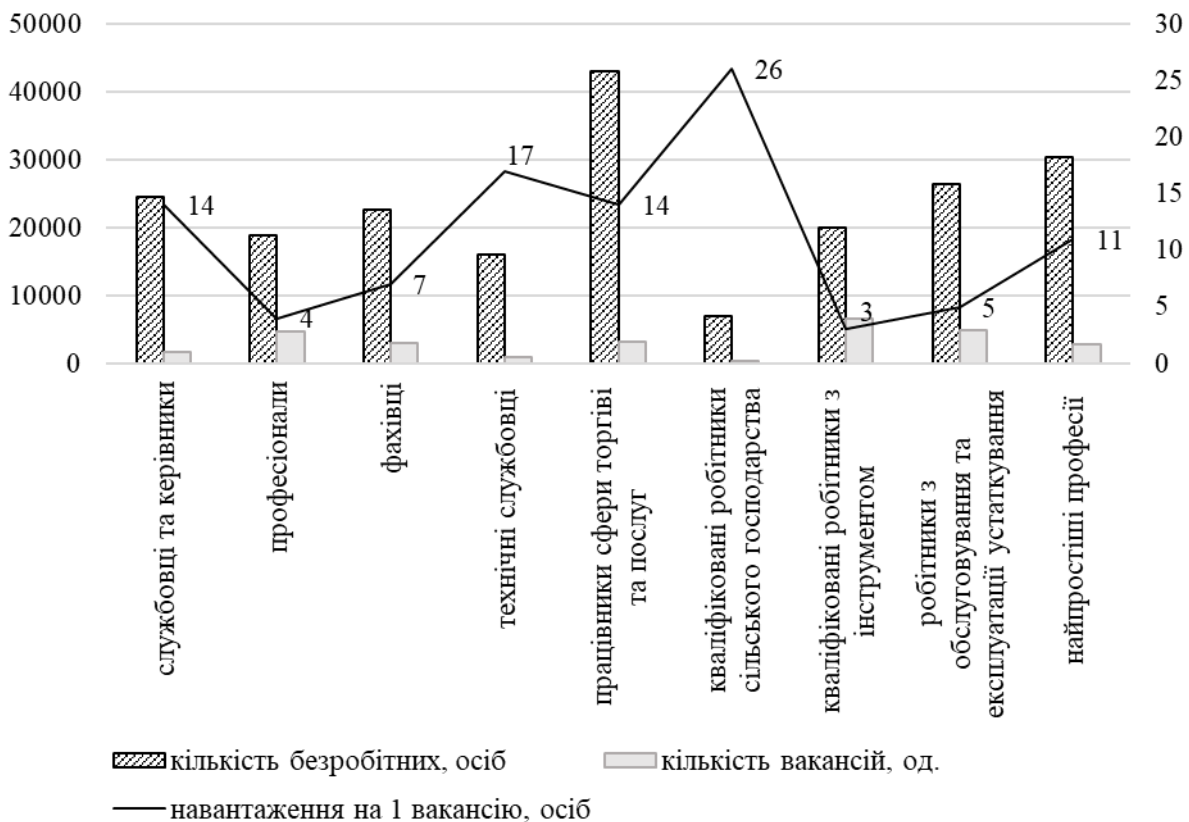
Аналізуючи поточну ситуацію, яка склалась на ринку праці України, варто відмітити, що з початку російського вторгнення в Україну щонайменше 5 млн осіб втратили своє робоче місце. Згідно даних Державної служби зайнятості в загальній кількості попереджених про масове вивільнення найбільша частка припадала на працівників: сільського господарства (22%), державного

управління й оборони, обов'язкового соціального страхування (19%), охорони здоров'я та надання соціальної допомоги (16%), освіти (10%), переробної промисловості (10%) [8].

Масштабні багатовекторні зміни на ринку праці призвели до того, що на початку воєнних дій на території України, зокрема в лютому-серпні кількість осіб, які готові були змінити професію та працювати за меншу заробітну плату постійно зростала. Однак починаючи з вересня ситуація почала дещо змінюватись, зокрема скоротилась кількість бажаючих влаштуватись на дистанційну роботу, а також зменшилось навантаження на одну вакантну посаду. Попри це зберігається суттєвий дисбаланс між попитом та пропозицією робочої сили. За даними Державної служби зайнятості станом на 1 грудня 2022 року, в середньому по Україні, на одне вільне робоче місце претендувало 7 безробітних, проти 4 осіб на відповідну дату попереднього року [8].

Найбільші диспропорції між попитом на робочу силу та її пропозицію у професійно-кваліфікаційному розрізі спостерігалася серед кваліфікованих робітників сільського господарства, технічних службовців, службовців та керівників, працівників сфери торгівлі та послуг (рис. 1).

Згідно даних Державної служби зайнятості [8] найбільш затребуваними в категорії службовці та керівники є головні бухгалтери та менеджери (управителі) зі збуту; в категорії професіонали та фахівці – вчителі, бухгалтери, в категорії технічних службовців – касири торговельного залу, листоноші (поштарі), в категорії працівників сфери торгівлі та послуг – продавці продовольчих товарів та кухари; в категорії кваліфікованих робітників сільського

Рис. 1. Навантаження на одне вільне робоче місце (вакантну посаду) станом на 1 грудня 2022 року

Джерело: [8]

господарства – робітники з комплексного обслуговування сільськогосподарського виробництва та лісоруби; в категорії кваліфікованих робітників з інструментом – швачки та електромонтери з ремонту та обслуговування електроустаткування; в категорії робітників з обслуговування устаткування – водії автотранспортних засобів та оператори заправних станцій; в категорії найпростіших професій; найпростіших професій – підсобні робітники та робітники з комплексного

прибирання та утримання будинків з прилеглими територіями.

Залежно від видів економічної діяльності найвищий рівень навантаження на одну вакансію станом на 1 грудня 2022 року був серед представників фінансової та страхової діяльності (55 осіб); а найменший – серед працівників освіти (2 особи).

В розрізі регіонів України найвищий попит на робочі місця у січні-листопаді 2022 року був у Херсонській та Миколаївській областях, 256 та 29 кандидатів на одну вакантну посаду відповідно, а найнижчий – у Львівській області та м. Києві, 1 та 2 особи відповідно [8]. Така ситуація обумовлена насамперед релокацією підприємств з прифронтових територій, а також тих де ведуться активні бойові дії, в західні регіони країни; до того ж місцевий бізнес не так сильно постраждав від воєнних дій і в переважній своїй більшості продовжив функціонувати.

Проведений аналіз стану ринку праці в Україні дозволив зробити висновок про домінування попиту на малокваліфіковану робочу силу, тоді як серед тих хто шукає роботу здебільшого переважають працівники з вищою (48%) та професійно-технічною освітою (34%). Серед зареєстрованих безробітних домінують жінки (близько 68%). Найчастіше до Державної служби зайнятості у пошуку роботи звертались особи віком понад 45 років. Середня тривалість пошуку роботи безробітними варіює залежно від регіону країни й в середньому становить 101 день.

Згідно оприлюднених даних протягом січня-листопада 2022 року статус безробітного мали 839,1 тис. осіб, з яких було працевлаштовано 263,7 тис. осіб; 45,5 тис. осіб проходили професійне навчання, з них в центрах професійно-технічної освіти – 28,3 тис. осіб; брали участь у громадських роботах та інших роботах тимчасового характеру – 26,5 тис. осіб; отримували допомогу по безробіттю 763,0 тис. осіб [8].

Якщо порівнювати отримані дані станом на 1 грудня 2022 року з аналогічними даними 2021 року можемо зробити висновок про одночасне зменшення як кількості пропонувананих вакансій на 54%, так і кількості зареєстрованих безробітних на 20%.

Водночас слід зазначити, що дані Державної служби зайнятості не є репрезентативними, оскільки не відображають реальну ситуацію на ринку праці. Насамперед це обумовлено тим, що до уваги береться лише зареєстрована частина безробітних, поза увагою залишаються ті, кого формально не звільнили, а лише відправили в неоплачувану відпустку. Крім того зміна трудового законодавства суттєво зменшила можливості та підстави для звернення до Державної служби зайнятості з метою отримання статусу безробітного.

В той же час можемо констатувати, що певними стримуючими факторами зростання рівня безробіття в Україні у теперішніх реаліях є: зменшення чисельності економічно активного населення у працездатному віці у результаті зовнішньої міграції у сусідні країни; наявність внутрішньо переміщених осіб, які не здійснювали пошук роботи; скорочені терміни виплати допомоги по безробіттю; мобілізація до Збройних сил України; поширення неформальної зайнятості тощо.

Зокрема станом на 1 грудня 2022 р. 18,4 тис. осіб з числа внутрішньо переміщених мали статус безробітного [8]. Основна проблема, з якою вони стикаються, полягає в тому, що здебільшого професії, якими вони володіють не є затребуваними на нових місцях. Адже традиційно в східних регіонах України структура зайнятості була суттєво зміщена в бік промисловості на відміну від західних та центральних. Це зі свого боку посилює структурно-професійні диспропорції між попитом та пропозицією робочої сили.

Все це дозволяє стверджувати, що ситуація, яка сьогодні склалась на ринку праці є неоднозначною та загрозливою. Продовження бойових дій на території України не лише пролонгує негативні тенденції його розвитку, але й загострює їх, зменшує можливості щодо протистояння їхньому загрозливому впливові.

Особливо актуальними сьогодні є проблеми, пов'язані із затримкою виплат заробітної плати, зниженням її реального виміру і, як наслідок, падінням купівельної спроможності населення, втратою значної частини доходів особливо жителями південно-східних регіонів країни у віці від 30 до 49 років.

Станом на 1 грудня 2022 року середня заробітна плата у вакансіях, які містяться у базі даних Державної служби зайнятості, становила близько 10 тис. грн. Зокрема, серед видів економічної діяльності найвищою заробітна плата була у сфері інформації та телекомунікацій (15,7 тис. грн) та у

добувній промисловості й розробленні кар'єрів (13,0 тис. грн).

У сучасних реаліях наймані працівники стають більш вразливими внаслідок порушення їхніх трудових прав, зміни трудового законодавства, а також погіршення умов праці.

З метою допомоги економічно активному населенню України, яке у зв'язку з воєнними діями на території України втратило роботу чи частину заробітної плати було запущено відповідну програму, яка дозволила зареєстрованим у певному порядку особам отримати допомогу в розмірі 6500 грн. До того ж роботодавцям було надано додаткові економічні стимули для працевлаштування внутрішньо переміщених осіб, зокрема вони могли отримати допомогу на виплату їм заробітної плати у розмірі 6500 грн протягом 2-х місяців. Крім того у квітні було реалізовано ряд законодавчих ініціатив щодо спрощення процедур отримання статусу безробітного та призначення допомоги по безробіттю під час дії воєнного стану.

Важливою ініціативою уряду та парламенту в контексті стимулювання підприємницької активності в Україні стала програма релокації бізнесу в безпечні локації, а саме у західні регіони країни. Станом на 25 листопада 2022 року із 772 переміщених підприємств 605 вже налагодили свою діяльність на новому місці, 261 ще знаходилось у стані пошуку найбільш придатних локацій або способів транспортування. Загалом релокейт бізнесу дозволив зберегти понад 35 тис. робочих місць, а також працевлаштувати понад 7 тис. місцевих жителів [9].

Реалізована у 2022 році грантова програма «Робота» дозволяла отримати грант на створення або розвиток власного бізнесу, розмір якого залежав від запиту, а також кількості новостворених робочих місць [10].

Також забезпеченню працевлаштування населення має сприяти реалізація проекту «Армія відновлення», яка передбачає заохочення безробітних до виконання робіт, що мають оборонний характер або пов'язані з ліквідацією наслідків надзвичайних ситуацій техногенного, природного чи воєнного характеру й не потребують спеціальної професійної підготовки. Залучення до виконання суспільно корисних робіт гарантує одержання мінімальної заробітної плати, яка з жовтня 2022 року становить 6700 грн. На теперішній час найбільше безробітних залучено до виконання суспільно корисних робіт у Сумській та Київській областях [10].

На нашу думку, реалізовані урядом заходи забезпечили гнучкість ринку праці, стимулювали зайнятість населення, сприяли оптимізації соціально-трудових відносин.

Загалом проведений аналіз поточного стану ринку праці в Україні дозволив окреслити дві основні тенденції:

- поява нових вакансій у західних регіонах України, що є результатом релокейту бізнесу із південної та східної частин країни;
- зростання числа безробітних на прифронтових територіях, а також тих, де ведуться активні бойові дії.

За цих обставин одним із важливих завдань держави є формування системи заходів щодо забезпечення зайнятості населення та гідної праці. На нашу думку, їх можна об'єднати в три групи.

1. Створення сприятливих умов для провадження підприємницької діяльності на неокупованій території країни:

- спрощення процедури відкриття власного бізнесу та провадження підприємницької діяльності;
- підтримка грантових програм, надання мікрокредитів для відкриття власної справи;
- подальша підтримка малої приватизації, що з одного боку сприятиме наповненню державного бюджету, а з другого – забезпечуватиме створення нових робочих місць.

2. Забезпечення зайнятості населення та гарантування належного рівня заробітної плати:

- підтримка програм перекваліфікації безробітних на базі існуючих центрів професійно-технічної освіти, навчання новим професіям доцільно здійснювати на замовлення роботодавців або для забезпечення самозайнятості осіб, які започатковують власну справу;
- надання можливості для віддаленої роботи як в приватному бізнесі, так і в державному секторі;
- реалізація програм щодо забезпечення тимчасової зайнятості шляхом організації оплачуваних громадських та сезонних робіт за місцем проживання;
- перепрофілювання системи державної допомоги з простої підтримки в систему стимулювання працевлаштування, зміни кваліфікації, відкриття власної справи тощо.

3. Стабілізація соціально-гуманітарної ситуації й недопущення загострення соціальної напруги в суспільстві:

- вдосконалення системи оплати праці на основі забезпечення тісного взаємозв'язку між продуктивністю праці та рівнем її оплати;
- реформування системи соціального захисту населення;
- розвиток інклюзивності ринків праці; надання особливої підтримки найбільш вразливим групам населення, що потребують, зокрема особам з особливими потребами, молоді, що не має досвіду роботи, самозайнятим, особам з тимчасовою непрацездатністю, внутрішньо переміщеним особам тощо;
- розробка державних програм щодо забезпечення його психологічної реабілітації населення та підтримки його ментального здоров'я;
- налагодження ефективних комунікацій між урядом та населенням, роз'яснення до яких змін і як варто готуватись в найближчому майбутньому.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Отже, проведене дослідження дозволяє стверджувати, що сьогодні ринок праці України характеризується значною деформованістю, відсутністю паритету між попитом та пропозицією, падінням рівня доходів населення. За цих обставин державне регулювання ринку праці є важливою передумовою розширення можливостей зайнятості та підвищення рівня життя населення. Розробка та реалізація системних заходів щодо забезпечення продуктивної зайнятості населення, збереження існуючих та створення нових робочих місць, удосконалення правового регулювання соціально-трудова відносин, підвищення рівня та якості життя, створення умов для гідної праці в умовах дії воєнного стану набуває особливої актуальності. Адже офіційне працевлаштування населення дозволить зменшити навантаження на бюджет та спеціальні позабюджетні фонди, разом сприятиме збільшенню податкових надходжень.

Подальших досліджень вимагають питання забезпечення робочими місцями тимчасово переміщених осіб, розроблення механізмів стимулювання підприємницької активності в умовах воєнного стану.

Джерела та література

1. Андрейцева І. А. Ринок праці України: сучасні тенденції. *Економіка та суспільство*. 2021. Вип. 28. URL : <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/472/454> (дата звернення 20.12.2022).
2. Наумова М. А. Теоретичні аспекти дослідження соціально-економічної нестабільності на ринку праці. *Приазовський економічний вісник*. 2020. Вип. 6 (23). С. 200-207. URL : http://pev.kpu.zp.ua/journals/2020/6_23_ukr/38.pdf (дата звернення: 26.12.2022).
3. Романов А. Асиметрії ринку праці та механізми їх регулювання в умовах досягнення цілей сталого розвитку. *Економічний аналіз*. 2019. Том 29. № 4. С. 58-66.
4. Тульчинський Р. В., Тульчинська С. О., Кириченко С. О. Макроекономічні зміни на ринку праці, викликані воєнними діями на теорії України. *ECONOMIC SYNERGY*. 2022. Вип. 3(5). С. 6-16.
5. Чорна Н., Чорний Р. Ринок праці України: сучасні виклики. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. 2020. №1. С. 64-73.
6. Про зайнятість населення. Закон України від 5 липня 2012 р. №5067-VI зі змінами та доповненнями. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5067-17#Text> (дата звернення: 21.12.2022).
7. Стан та потреби бізнесу в умовах війни: результати опитування в листопаді 2022 року. *Дія. Бізнес*. URL : <https://business.diia.gov.ua/cases/novini/stan-ta-potrebi-biznesu-v-umovah-vijni-rezultati-opituvanna-v-listopadi-2022-roku> (дата звернення: 22.12.2022).
8. Аналітична та статистична інформація. *Державна служба зайнятості*. URL : <https://www.dcz.gov.ua/analitics/68> (дата звернення: 26.12.2022).
9. Завдяки урядовій програмі релокації збережено понад 35 тисяч робочих місць – Тетяна Бережна. *Міністерство економіки України*. URL : <https://www.me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=a54c8281-02fa-4ced-8b14-3a77ca772a826&title=Zavdiaki> (дата звернення: 21.12.2022).
10. Новини. *Міністерство економіки України*. URL : <https://me.gov.ua/News/List?lang=uk-UA&tag=News> (дата звернення: 30.12.2022).

References

1. Andreitseva, I. A. (2021) Rynok pratsi Ukrainy: suchasni tendentsii [Labor market of Ukraine: current trends]. *Ekonomika ta suspilstvo*. 28. Retrieved from <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/472/454>. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-28-4> [in Ukrainian].
2. Naumova, M. A. (2020) Teoretychni aspekty doslidzhennia sotsialno-ekonomichnoi nestabilnosti na rynku pratsi [Theoretical aspects of researching socio-economic instability in the labor market]. *Pryazovskyi ekonomichnyi visnyk*. 6 (23). 200-207. Retrieved from http://pev.kpu.zp.ua/journals/2020/6_23_ukr/38.pdf DOI: <https://doi.org/10.32840/2522-4263/2020-6-36> [in Ukrainian].
3. Romanov, A. (2019) Asymetrii rynku pratsi ta mekhanizmy yikh rehuliuвання v umovakh dosiahnennia tsilei staloho rozvytku [Labor market asymmetries and mechanisms for regulating them in the context of achieving the sustainable development goals]. *Ekonomichnyi analiz*. 29 (4). 58-66. [in Ukrainian].
4. Tulchynskiy, R.V., Tulchynska, S.O., & Kyrychenko, S.O. (2022) Makroekonomichni zminy na rynku pratsi, vyklykani voiennymi diiamy na teorii Ukrainy [Macroeconomic changes in the labor market caused by military on the territory of Ukraine]. *ECONOMIC SYNERGY*. 3(5). 6-16. [in Ukrainian].
5. Chorna, N., & Chornyi, R. (2020) Rynok pratsi Ukrainy: suchasni vyklyky [The labor market in Ukraine: current challenges]. *Ekonomichnyi chasopys Skhidnoevropeiskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrainky*. 1. 64-73. [in Ukrainian].
6. Pro zainiatist naseleння: Zakon Ukrainy vid 5 lypnia 2012 r. #5067-VI zi zminamy ta dopovnenniamy [On employment of the population: Law of Ukraine of July 5, 2012 № 5067-VI with amendments]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5067-17#Text> [in Ukrainian].
7. Stan ta potreby biznesu v umovakh viiny: rezultaty opytuvannia v lystopadi 2022 roku [The State and Needs of Business at War: Results of the November 2022 Survey]. *Diia. Biznes*. Retrieved from <https://business.diia.gov.ua/cases/novini/stan-ta-potrebi-biznesu-v-umovah-vijni-rezultati-opituvanna-v-listopadi-2022-roku> [in Ukrainian].
8. Analychna ta statystychna informatsiia [Analytical and statistical information]. *Derzhavna sluzhba zainiatosti*. Retrieved from <https://www.dcz.gov.ua/analytics/view> [in Ukrainian].
9. Zavdiaky uriadovii prohrami relokatsii zberezhenno ponad 35 tysiach robochykh mist – Tetiana Berezha [Thanks to the government relocation program, more than 35,000 jobs have been saved - Tetiana Berezha]. *Ministerstvo ekonomiky Ukrainy*. Retrieved from <https://www.me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=a54c8281-02fa-4ced-8b14-3a7ca772a826&title=Zavdiaki> [in Ukrainian].
10. Novyny [News]. *Ministerstvo ekonomiky Ukrainy*. Retrieved from <https://me.gov.ua/News/List?lang=uk-UA&tag=News> [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 26.12.2022 р.